

Ἐπισημὸν τοῦ Ἰωάννη Καποδίστρια, πρώτου Κυβερνήτη, στὴν Ἑλλάδα (6 Ἰανουαρίου 1828)

Στὶς 6 Ἰανουαρίου 1828, ὁ πρῶτος Κυβερνήτης τῆς Ἑλλάδας, ὁ Ἰωάννης Καποδίστριας, ἀποβιβάζεται στὸ Ναύπλιο. Ἕνας λαὸς βασανισμένος, ἓνα ὀλοκλήρο ἔθνος, ὁμόψυχα σκιρτώντας πάνω σὲ ἔδαφος ποτισμένο μὲ αἵματα καὶ δάκρυα, τὸν ὑποδέχεται τούτη τὴν ὥρα ὡς λυτρωτή. Εἶναι ἡ μόνη ἐλπίδα τῶν Ἑλλήνων νὰ τοὺς σώσει ἀπὸ τὰ ἐσωτερικὰ δεινὰ καὶ νὰ τοὺς ἀπελευθερώσει ἀπὸ τὸν ἐξωτερικὸ ἐχθρό.

Ἡ Ἑλληνικὴ Ἐπανάσταση, ἀπὸ τὸ 1821 καὶ με-

τά, μετὰ ἀπὸ ἀγῶνες ἑπτὰ χρόνων ἐναντίον Τούρκων, Αἰγυπτίων καὶ Βερβέρων, κι ἀφοῦ ἀντιμετώπισε, ἰδίως τὰ πρῶτα χρόνια, τὴν ἐχθρότητα τῶν Εὐρωπαϊκῶν Δυνάμεων, φαίνεται κατὰ τὰ μέσα τοῦ 1827 νὰ ψυχορραγεῖ. Τὸ Μεσολόγγι ἔπεσε. Μετὰ τὴν καταστροφὴ στὸ Φάληρο διαλύθηκε τὸ στρατόπεδο τῶν Ἀθηνῶν, ἡ Ἀκρόπολις παραδόθηκε, καὶ οἱ Αἰγύπτιοι ἔφεραν νέες ἐνισχύσεις.

Ἀλλὰ καὶ ἡ χώρα εἶναι νεκρωμένη οικονομικά. Κατεστραμμένες οἱ πόλεις, ἐρημωμένη ἡ ὕπαιθρος. Τὸ ἓνα τρίτο τοῦ πληθυσμοῦ ἔχει ἐξοντωθεῖ. Χιλιάδες οἱ πρόσφυγες συρρέουν ἐξουθενωμένοι στὸ Ναύπλιο, τὴν Αἴγινα, τὸν Πόρο καὶ τὶς ἄλλες ἐλεύθερες περιοχές. Στρατὸς καὶ στόλος σὲ διάλυση. Ληστεία στὴν ὕπαιθρο, πειρατεία στὶς ἐλληνικὲς θάλασσες. Κινδυνεύουν νὰ διαλυθοῦν τὰ στρατόπεδα καὶ τὰ φρούρια νὰ ἐγκαταλειφθοῦν ἀπὸ τὴν ἔλλειψη ἐφοδίων. Δικαστήρια δὲν ὑπάρχουν. Σχολεῖα δὲν λειτουργοῦν... «Πλοῖον ἐγκαταλειμμένον εἰς τὴν διάκρισιν τῶν ἀνέμων ἐφαίετο ἢ Ἑλλάς» (Σπ. Τρικούπης). Ἀλλὰ καὶ μέσα στὶς ἐμφύλιες διαμάχες καὶ τὶς πολιτικὲς ἀντιθέσεις, ποίος ἦταν ἄξιος στὴ συνείδηση τοῦ λαοῦ, γιὰ νὰ τοῦ ἐμπιστευθεῖ τὴ σωτηρία του;

Δὲν ὑπῆρχε σωτηρία. Μία μόνο ἦταν ἡ λύση. Ὁ κόμης Ἰωάννης Καποδίστριας. Αὐτὸν ἐξελέξε ἡ Ἐθνικὴ Συνέλευση τῆς Τροιζήνας στὶς 2 Ἀπριλίου 1827 ὡς Κυβερνήτη τῆς Ἑλλάδας γιὰ μία ἑπταετία. Ἦταν «ὁ κατὰ πράξιν καὶ θεωρίαν πολιτικὸς Ἑλλήνων», ποὺ κατέιχε «τὴν ὑψηλὴν ἐπιστήμην τοῦ κυβερνᾶν τὴν πολιτείαν καὶ φέρειν πρὸς εὐδαιμονίαν τὰ ἔθνη». Καὶ διέθετε «πολλὴν πείραν καὶ πολλὰ φῶτα, τὰ ὁποῖα ὁ βάρβαρος Ὀθωμανὸς δὲν ἐπέτρεψε ποτὲ εἰς τοὺς Ἑλλήνας», σύμφωνα μὲ τὴ διατύπωση τοῦ κειμένου τῆς ἱστορικῆς Ἀπόφασης γιὰ τὴν ἐκλογή του. Ἦταν ὅμως ὁ Καποδίστριας καὶ ὁ κορυφαῖος Εὐρωπαϊὸς πολιτικὸς, ποὺ μόνο μὲ τὸ ὄνομά του καὶ τὸ κύρος του ἐνέπνεε στὰ Εὐρωπαϊκὰ κράτη ἐμπιστοσύνη, ὥστε νὰ στρέψουν τὸ ἐνδιαφέρον τους γιὰ τὴ διάσωση τῆς ἐλληνικῆς ὑπόθεσης.

Ἐλληνας, ὁ Ἰωάννης Καποδίστριας, εὐγενὴς στὴν καταγωγή, γεννήθηκε στὴν Κέρκυρα τὸ 1776. Μεγάλωσε στὴν πατρίδα του, ἔμαθε τὰ πρῶτα γράμματα μὲ ἐπιμελημένη χριστιανικὴ ἀγωγή, καὶ στὸ Πανεπιστήμιο τῆς Πάδοβας στὴν Ἰταλία σπούδασε φιλοσοφία, φιλολογία καὶ ἰατρικὴ. Ἐκεῖ γνώρισε τὴ ζωὴ καὶ τὰ προβλήματα τῆς Εὐρώπης, ἀλλὰ ἄσκησε στὴν Κέρκυρα τὸ λειτούργημα τοῦ χειρουργοῦ ἱατροῦ μὲ φιλανθρωπία καὶ ἀφιλοκέρδεια. Ἡ κλίση του ὅμως, ὁ πατριωτισμὸς του, ἡ οἰκογενειακὴ του παράδοση καὶ τὰ ἱστορικὰ γεγονότα τὸν ὠθοῦσαν στὴν πολιτικὴ. Ἔτσι, μὲ

νεανικό παλιό και ανδρική σύνεση διέπρεψε στην κυβέρνηση της Έπτανησιακής Δημοκρατίας (υπό ρωσο-οθωμανική παρουσία, 1801-1807) ως ύπουργός και, αναπτύσσοντας τις σπάνιες πολιτικές του ικανότητες, τις πνευματικές και ήθικες του αρετές, απέκτησε σπάνια φήμη.

Κι όταν ξπαυσε να υπάρχει η Έπτανησιακή Δημοκρατία, ο Αυτοκράτορας της Ρωσίας Άλεξανδρος, έχοντας υπόψη τα εξαιρετικά προσόντα του, τον προσκάλεσε στην Πετρούπολη (1809) να αναλάβει υπηρεσία στο Υπουργείο των Έξωτερικών της Ρωσίας ως ιδιαίτερος βοηθός του και σύμβουλος. Οί συνεχείς όμως επιτυχίες του σε διπλωματικές αποστολές στην Εύρωπη για την επίλυση πολιτικών προβλημάτων, κοινωνικών, στρατιωτικών κτλ. έπεισαν τον Αυτοκράτορα να διορίσει τον Έλληνα Καποδίστρια, ηλικίας τότε 39 ετών, Υπουργό Έξωτερικών της Ρωσίας. Από την κορυφαία αυτή θέση, επί μία επταετία, ως ιδιοφυής διπλωμάτης με σπάνια διορατικότητα, ο Καποδίστριας ήταν έμπνευστής και χειριστής της ρωσικής έξωτερικής πολιτικής. Και αγωνίσθηκε για την προστασία των καταπιεζόμενων λαών, παλεύοντας προς την άκρεια πολιτική του Μέττερνιχ και της «Έρως Συμμαχίας», που κατέπνιγαν κάθε επαναστατική κίνηση. Δεν ξπαυσε όμως ούτε στιγμή να είναι Έλληνας. Ήταν η άγρυπνη συνείδηση του Έθνους, «*με τον νοῦν και την καρδιαν*» προς τον Άγωνα και την Ελλάδα. Η φωνή του έφερνε διαρκώς τό «Έλληστικό ζήτημα» στην επικαιρότητα και στην αντίληψη των Μεγάλων Δυνάμεων.

Κατά τα έτη 1814-1822, περίοδο προπαρασκευής της Έλληνικής Έπανάστασης, είχε συμβάλει με άκρα μυστικότητα στην ίδρυση, εϋδοκίμηση και στερέωση της Φιλικής Έταιρείας. Έπικοινωνούσε με τους Σουλιώτες, τους άρματολους και τους όπλαρχηγούς. Η παρουσία του στο Υπουργείο Έξωτερικών της Ρωσίας γέμιζε με αυτοπεποίθηση τις καρδιές των Έλλήνων, δίνοντας έλπίδες πως μία «*κραταιά δύναμις*» στηρίζει τον Άγώνα τους. Ως υπεύθυνος πολιτικός, που γνώριζε τις δυσμενείς διεθνείς συνθήκες και τις λιγοστές δυνάμεις του Έθνους για εξέγερση, συνιστούσε στους Έλληνες αγωνιστές σύνεση και αναμονή, μέχρι να φθάσει η ώρα της Ιστορίας για την πολιτική Ανάσταση της Ελλάδας. Και άρνήθηκε, παρά τις έκκλησεις, να κατεβεί στις επαναστατημένες περιοχές, γιατί έκρινε πως έπρεπε να παραμείνει κοντά στον Ρώσο Αυτοκράτορα, για να βοηθήσει ή να σώσει τό Έθνος εν ώρα κινδύνου.

Πράγματι, κατόρθωσε με τη διπλωματική του εϋστροφία την κρίσιμη στιγμή, στο Συνέδριο του Λάμπαχ (1821), να έξουδετερώσει τους έλιγ-

μούς του Μέττερνιχ. Έτσι, ο Τσάρος και οί άλλες Εύρωπαϊκές Δυνάμεις υίοθέτησαν ουδέτερη θέση άπέναντι στην Έλληνική Έπανάσταση και δέν χρησιμοποιήθηκε εναντίον της στρατιωτική επέμβαση, όταν άλλα κινήματα είχαν καταδικασθεί. Έργο του Καποδίστρια ήταν τα έντονα διαβήματα της Ρωσίας προς τον Σουλτάνο υπέρ των διωκομένων

Στις 6 Ιανουαρίου 1828, ο πρώτος Κυβερνήτης της Ελλάδας, ο Ιωάννης Καποδίστριας, αποβιβάζεται στο Ναύπλιο. Ένας λαός βασανισμένος, ένα όλοκληρο έθνος, όμοψυχα σκιρτώντας πάνω σε έδαφος ποτισμένο με αίματα και δάκρυα, τον υποδέχεται τούτη την ώρα ως λυτρωτή. Είμαι η μόνη έλπίδα των Έλλήνων να τους σώσει από τα έξωτερικά δεινά και να τους άπειλευθερώσει από τον έξωτερικό έχθρο.

Έλλήνων, όταν άκούστηκε η συγκλονιστική είδηση του άπαχονισμού του Πατριάρχη Γρηγορίου του Ε΄. Κι όσο οί Τουρκοί είχαν δώσει στις βεβηλώσεις και σφαγές μορφή πολέμου του Ισλάμ εναντίον των Χριστιανών, τόσο ο Καποδίστριας υποκινούσε τον Τσάρο για άνάληψη πιό δυναμικής πολιτικής εναντι της Τουρκίας. Επίτευγμα του Καποδίστρια ήταν και τό τελεσίγραφο του Τσάρου της 6ης Ιουλίου 1821 προς την Τουρκία, με τό όποιο έμποδίστηκε ο Σουλτάνος να στείλει στρατιές που είχε στα Βαλκάνια, για να καταπνίξει τό επαναστατικό κίνημα στην Πελοπόννησο. Και ποίος μπορεί να παρακολουθήσει την άφανή του δράση –μέσα στη μυστικότητα της διπλωματίας– από τότε πού, διαφωνώντας με τον Τσάρο άκριβώς για τό «Έλληστικό ζήτημα», έφυγε για την Έλβετία, ως την ώρα που τον κάλεσε η πατρίδα, για να αναλάβει Κυβερνήτης;

Τό Έγγραφο της Έθνοσυνέλευσης, ύπογεγραμμένο από όλους τους πληρεξουσίου του Έθνους, τό έλαβε στην Πετρούπολη, όταν πηγε στον νέο Αυτοκράτορα Νικόλαο και ένθερμα του ζητούσε να συνηγορήσει για την Ελλάδα. Και άποδέχθηκε

ὡς προσαγῆ τῆς Ἑλλάδας τὴν κλήση τοῦ Ἔθνους του. Γνώριζε πόσο δυσχερὲς ἔργο ἀναλάμβανε. Εἶχε συνείδηση ὅτι ἀνέβαινε Γολγοθᾶ, ἀλλὰ «καὶ περιουσίαν καὶ ἀνάπαυσιν καὶ ζωὴν ἐθυσίαζεν μὲ μόνην ἀντιμισθίαν τὴν σωτηρίαν τῆς πατρίδος του».

Μία μόνο ἦταν ἡ λύση. Ὁ κόμης Ἰωάννης Καποδίστριας. Αὐτὸν ἐξέλεξε ἡ Ἐθνικὴ Συνέλευση τῆς Τροιζήνας στὶς 2 Ἀπριλίου 1827 ὡς Κυβερνήτη τῆς Ἑλλάδας γιὰ μία ἑπταετία. Ἦταν «ὁ κατὰ πρᾶξιν καὶ θεωρίαν πολιτικὸς Ἕλληνας», ποὺ κατεῖχε «τὴν ὑψηλὴν ἐπιστήμην τοῦ κυβερνᾶν τὴν πολιτείαν καὶ φέρειν πρὸς εὐδαιμονίαν τὰ ἔθνη». Καὶ διέθετε «πολλὴν πείραν καὶ πολλὰ φῶτα, τὰ ὅποια ὁ βάρβαρος Ὄθωμανὸς δὲν ἐπέτρεψε ποτέ εἰς τοὺς Ἕλληνας», σύμφωνα μὲ τὴ διατύπωση τοῦ κειμένου τῆς ἱστορικῆς Ἀπόφασης γιὰ τὴν ἐκλογή του.

Ποῖος τὸ ἤξερε ὅτι ἐκεῖνος ὀργάνωσε τόσα χρόνια τὸν Φιλελληνισμό στὴν Εὐρώπη, μέσω τοῦ φίλου του Ἑλβετοῦ Ἐυνάρδου, καὶ τώρα ἐργαζόταν πυρετωδῶς γιὰ τὴν ἀναθέρμανσή του; Συντόνισε πολλοὺς ἐνέργειες συμπαράστασης τῶν ξένων ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδας, ἐξασφάλισε μὲ ἐράνους τὴ φοίτηση Ἑλληνοπαίδων τοῦ ἐξωτερικοῦ στὰ σχολεῖα, πέτυχε ἀποστολὲς χρημάτων στὴν Ἑλλάδα γιὰ τοὺς ἀπόρους καὶ ἐφοδίων γιὰ τὰ στρατεύματα. Κινητοποίησε τοὺς ὁμοεθνεῖς, κάλεσε σὲ συναγερμὸ τοὺς πλούσιους ἐμπόρους τῶν ἑλληνικῶν παροικιῶν, ἐξασφάλισε, ταξιδεύοντας στὶς εὐρωπαϊκὲς πρωτεύουσες, τὴ συγκατάθεση τῶν Μεγάλων Δυνάμεων γιὰ οἰκονομικὴ βοήθεια καὶ πολιτικὴ στήριξη, καὶ ἔρχεται μὲ ἐμπιστοσύνη στὴ Θεῖα Πρόνοια: «Ἔχω τὴν συνείδησιν τῶν χρεῶν μου, καὶ κραταῖαν θέλησιν νὰ τὰ ἐκπληρῶσω, καὶ ἐλπίδα ὅτι ὁ Κύριος, κατὰ τὴν δικαιοσύνην Του καὶ τὸ ἔλεός Του, καὶ οἱ μεγάλοι τῆς γῆς διὰ τῆς χρι-

στιανικῆς αὐτῶν φιλελεθρωπίας, δὲν θέλουσι μὲ ἐγκαταλείψῃ», γράφει σὲ ἐπιστολὴ στὸν φίλο του βαρῶν Στάιν.

Ἔρχεται λοιπὸν ὁ Καποδίστριας στὴν Ἑλλάδα μὲ τὶς εὐχὲς τῆς φιλελεθρικῆς Εὐρώπης. Στὶς 6 Ἰανουαρίου 1828 καταφθάνει στὸ Ναύπλιο μὲ τὸ ἀγγλικὸ δίκροτο «Οὐώρσπαϊτ». Δύο φρεγάτες τὸ συνοδεύουν, ἡ γαλλικὴ «Ἦρα» καὶ ἡ ρωσικὴ «Ἐλένη». Μὲ παραλήρημα χαρᾶς τὸν ὑποδέχεται ὁ λαὸς ὡςλυτρωτῆ. Οἱ φρούραρχοι Παλαμηδίου καὶ Ἀκροναυπλίας σταματοῦν τὶς μεταξὺ τους διαμάχες, δηλώνουν ὑποταγὴ στὸν μεγάλο Ἕλληνα, καὶ οἱ καρδιᾶς εἰρνεύουν. Λαὸς καὶ «ἱεροφορῶν» κληρὸς τὸν συνοδεύουν μὲ δοξολογίες ὡς τὴ μητρόπολη. Τὸν περιμένουν ὅμως στὴν Αἴγινα ἡ Βουλὴ, ἡ Ἀντικυβερνητικὴ Ἐπιτροπὴ καὶ οἱ λοιπὲς ἀρχές. Ἐκεῖ καταπλῆει τὸ «Οὐώρσπαϊτ» μὲ τὴ συνοδεία τῶν πολεμικῶν στὶς 11 Ἰανουαρίου 1828. Ἀποθεωτικὴ ἡ ὑποδοχή!

Γιὰ πρώτη φορὰ στὰ πολεμικὰ τῶν Εὐρωπαϊκῶν Δυνάμεων ἀνυψώνεται ἡ Ἑλληνικὴ Σημαία καὶ χαιρετίζεται μὲ κανονιοβολισμούς. Οἱ Ἕλληνες ὑποδέχονται τὸν Κυβερνήτη τους! «Σὰν θέαμα, ὅταν ἔφθασα ἐδῶ εἰς τὴν Αἴγινα, δὲν εἶδα τι παρόμοιο ποτέ...», ἔλεγε ὁ ἴδιος ὁ Καποδίστριας καὶ μᾶς τὰ διέσωσε ὁ Τερτσέτης. «Ζήτη ὁ Κυβερνήτης, ὁ σωτήρας μας, ὁ ἐλευθερωτῆς μας! ἐφώναζαν γυναῖκες ἀναμαλλιάρες, ἄνδρες μὲ λαβωματιᾶς πολέμου, ὀρφανὰ γδυτὰ. Ἡ γῆ ἐβρέχετο ἀπὸ δάκρυα: ἐβρέχετο ἡ μυρτιὰ καὶ ἡ δάφνη τοῦ στολισμένου δρόμου ἀπὸ τὸ γιὰ τὸ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν ἀνατίχιαζα, μοῦ ἔτρεμαν τὰ γόνατα, ἡ φωνὴ τοῦ λαοῦ ἔσχισε τὴν καρδιά μου...». «Ψάλλοντες καὶ ἀγαλλόμενοι», γράφει ὁ Σπ. Τρικούπης, «τὸν ἔφερον εἰς τὸ δαφνοστεφανωθὲν προαύλιον τῆς μητροπόλεως, ὅπου προσήκουσαι εὐχαὶ πρὸς τὸν Θεὸν ἀνεγνώσθησαν».

Τὴν ἴδια στιγμὴ, ὁ Κυβερνήτης ἀναλαμβάνει τὸ βᾶρος τῶν εὐθυνῶν του καὶ ἀναλώνεται κάθε λεπτὸ γιὰ τὴν ὕλικὴ καὶ ἠθικὴ ἀνασυγκρότηση τῆς ἐθνικῆς ζωῆς. Ἡ δημιουργία Κράτους καὶ ἡ συνέχιση τοῦ Ἀγῶνα εἶναι οἱ κύριοι σκοποί, στοὺς ὁποίους περιέχονται ὅλα τὰ ἐπιμέρους προβλήματα. Εἶναι δεινὴ ἡ κατάσταση, ἀλλὰ ἐξαιρετικὰ τὰ προσωπικὰ ἐφόδια τοῦ Κυβερνήτη. Τὸ ἠθικὸ ἀνάστημα, τὸ γενναῖο ἦθος, τὸ τεράστιο κύρος στὸ ἐσωτερικὸ καὶ στὸ ἐξωτερικὸ, ἡ μεγάλη πείρα, οἱ ὑπέροχες ἰκανότητες, ἡ αὐταπάρνηση, ἡ καταπληκτικὴ ἐργατικὴ καὶ ἡ βαθιὰ πίστη του στὸ ἔργο ποὺ ἀναλάμβανε. Ἀλλὰ καὶ οἱ ἠθικὲς δυνάμεις τοῦ λαοῦ, παρὰ τὶς δυστυχίες, παραμένουν ἀφθαρτες. Ἔτσι, ἐπιβάλλοντας Κυβέρνηση ἰσχυρὴ καὶ ἐξασφαλίζοντας εὐταξία καὶ ἀσφάλεια στὴν ὑπαιθρο καὶ στὴ θάλασσα, «... εἰς ὀλίγας ἡμέρας ἀπέδει-

ξε εις τὸν σύμπαντα κόσμον ὅτι ὑπάρχει Ἔθνος ἑλληνικὸν καὶ ἔθνος ἀγαθόν, τίμιον, ἐνάρετον, καὶ μάλιστα δεκτικώτατον νὰ κυβερνηθῆ ὡς ὅλα τὰ πολιτισμένα ἔθνη· καὶ εἰσῆχθη παντοῦ ἡ εὐνομία...» (Σπηλιιάδης). Μὲ αὐτὸν τὸν τρόπο ἀνέτρεψε καὶ τὸ ἰσχυρὸ ἐπιχείρημα τῆς ἐχθρικῆς πρὸς τὴν Ἑλλάδα Διπλωματίας, ὅτι οἱ Ἕλληνες ἦταν ἀνώριμοι γιὰ πολιτικὴ αὐθυπαρξία.

Ἀκολουθῶς διευθετεῖ μὲ σύνεση τὸ οικονομικὸ πρόβλημα, ὑποθηκεύοντας ἀκόμη καὶ τὰ κτήματά του στὴν Κέρκυρα ὡς ἐγγύηση γιὰ τὴ λήψη δανείου. Ἀνασυντάσσει τὶς Ἑνοπλίες Δυνάμεις, καὶ μὲ σειρὰ λαμπρῶν πολεμικῶν ἐπιχειρήσεων τοῦ ἑλληνικοῦ στρατοῦ καὶ στόλου διώχνει μέχρι τὸν Σεπτέμβριον τοῦ 1829 τὸν ἐχθρὸ ἀπὸ τὴν Πελοπόννησο καὶ ἀπ' τὸ μεγαλύτερο μέρος τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδας. Τέλος, μὲ ἐπιδέξιες διπλωματικὲς ἐνέργειές του, παρεμβαίνοντας στὸ παρασκήνιο τῆς Εὐρωπαϊκῆς πολιτικῆς μὲ ὑπομνήματα καὶ θαρραλῆς διαμαρτυρίες, κατέστη δυνατὸν νὰ ἀξιοποιηθῶν ὄχι μόνον τὰ πολεμικὰ κατορθώματα καὶ οἱ μεγάλες θυσίες τῶν Ἑλλήνων κατὰ τὴν Ἐπανάσταση, ἀλλὰ καὶ οἱ τελευταῖες πολιτικοστρατιωτικὲς ἐξελίξεις. Ἀκόμη καὶ ὁ Ρωσοτουρκικὸς πόλεμος (1828-1829) εἶχε προετοιμαστῆ σὲ μεγάλο βαθμὸ ἀπὸ τὸν Καποδίστρια μὲ ἐπίμονες παρεμβάσεις του στοὺς Τσάρους. Κατὰ τὸν πόλεμο αὐτὸ ταπεινώθηκε ἀπὸ τὶς ἤττες ἡ Τουρκία καὶ ἔκανε πίσω στὶς ἀπαιτήσεις της. Ἔτσι, μὲ τὸ *Πρωτόκολλο τοῦ Φεβρουαρίου τοῦ 1830* ἀναγνωρίσθηκε τὸ Ἑλληνικὸ Κράτος *ἀνεξάρτητο* καὶ παραχωρήθηκε τελικὰ σὲ αὐτὸ καὶ ὀλόκληρη ἡ Στερεὰ Ἑλλάδα.

Ἀπελευθερώθηκε ἡ Ἑλλάδα, χαράχθηκαν τὰ σύνορα τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους, τέθηκαν σὲ λειτουργία οἱ ὑπηρεσίες του, σκιρτᾷ ὁ ἀπλήρως ἴσως ἀπὸ χαρὰ. Ἀγαποῦσε τὸν Κυβερνήτη σὰν πατέρα καὶ θεῖο. «Μπαρμπαγιάννη» τὸν ὀνόμαζε. Ἀλλὰ «οὔτε καὶ ὁ Καποδίστριας δὲν μπόρεσε νὰ ἀποτελέσῃ ἐξάίρεση στὴν πικρὴν ἱστορίαν τῆς πολιτικῆς μας ζωῆς ὅλων τῶν ἐποχῶν, παρ' ὅλον ὅτι ἐκρινόταν ἀκόμη τότε ἡ τύχη τῆς μόλις ἐλευθερωμένης Πατρίδας. [...] Ἴσως κάποιοι ἤθελαν τὸν Κυβερνήτη ὄργανο δικῶν τους ἐπιδιώξεων. Ὅλοι ζητοῦσαν ἐλευθερίες, ζητοῦσαν Σύνταγμα, διεκδικοῦσαν δικαιώματα, ἀλλὰ δὲν ἤθελαν νόμο καὶ τάξη καὶ δικαιοσύνη» (Κ. Τσάτσος). «Καὶ ἡ ἀναρχία, ἐκτινάσσουσα τοὺς δαυλοὺς, ἠτοίμαζεν ὀλικὴν πυρπόλησιν τῆς Ἑλλάδος».

Καὶ ἔφθασε ἡ δεινὴ στιγμὴ. Στὶς 27 Σεπτεμβρίου 1831, ἐνῶ ὁ Κυβερνήτης εἰσερχόταν στὸ Ναύπλιο, «διὰ νὰ προσφέρῃ τὴν πνευματικὴν λατρείαν εἰς τὸν Ὑψιστον ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ», ὅπως συνήθιζε κά-

θε Κυριακὴ, δολοφονεῖται, ὥρα 6.35'. Ἦταν 55 ἐτῶν! Ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς θρήνησε. Νὰ πῶς ὁ Κολλοκοτρώνης, σὲ μιὰ φράση στὴ *Διήγησή* του, κλείνει τὸν ἐθνικὸ συγκληνισμό: «*Τὴν αὐγὴ, ὅπου τὸ ἔμαθαν οἱ πολῖτες τῆς Τριπολιτσᾶς, ἔμειναν νεκροί. Ἄφησαν τὰ ἐργαστήριά τους, τὶς δουλειές τους, καὶ ἐπερπατοῦσαν στοὺς δρόμους σὰν τρελλοί...*». Καὶ ὁ μεγάλος εὐεργέτης τῆς Ἑλλάδας Ἐυνάρδος ἔγραψε ἐπιγραμματικά: «*Ὁ ἐνάρετος ἀνὴρ, ... ὅστις ἐθυσίασεν τὸ πᾶν διὰ τὴν πατρίδα του, ἀπέθανε θῦμα ἰδιαιτέρας ἐκδικήσεως. Οἱ Ἕλληνες*

πάσης φαρίας, ὅταν ἐξετάσουν ὅλα ὅσα ἔπραξε διὰ τὴν πατρίδα του, θέλουν τὸν ἀναγνωρίσει ὡς τὸν ἀγαθώτερον ἄνθρωπον. Ὁ θάνατος τοῦ Κυβερνήτου εἶναι συμφορὰ διὰ τὴν Ἑλλάδα. Εἶναι δυστύχημα Εὐρωπαϊκόν...».

Σήμερα τιμᾷ ἐπαξίως τὴ μνήμη τοῦ πρώτου Κυβερνήτη τῆς Ἑλλάδας καὶ μόνον μὲ τὴν ἐπωνυμία του τὸ «Ἀθήνησι Ἐθνικὸν καὶ Καποδιστριακὸν Πανεπιστήμιον». Στὰ Προπύλαια ὁ ἀνδριάντας του κινεῖ τὴν ψυχὴ μας σὲ ἔκφραση εὐγνωμοσύνης, γιὰ τὴν ἔθεσε στερεὰ τὰ θεμέλια τῆς παιδείας μας. Καὶ ὅς μένει πάντα δροσερὴ ἡ ἀνάμνηση τῶν ἀγώνων καὶ τῆς ἀγωνίας του γιὰ τοὺς νέους, ὅπως μαρτυρεῖ ἡ κραυγὴ του μέσα ἀπὸ τὶς Ἐπιστολές του, ὅπως: «*Ἄν ὑπάρχῃ τρόπος, ἐπὶ τῆς παρούσης κρίσιμου καὶ ἀκαταστάτου ὥρας νὰ σώσωμεν τοὺς νέους, ἐνδυναμώνοντες αὐτοὺς εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς ἀγίας ἡμῶν πίστεως, εἰς τὴν σπουδὴν καὶ τὴν ἀσκήσιν τῆς ἐθνικῆς γλώσσης, εἰς τὴν διατήρησιν ἠθῶν ἀπλῶν καὶ χριστιανικῶν...*».